

MTÜ Vörtsjärve Kalanduspiirkond

Elektrooniline kuukiri

Jaanuar 2013

Nr: 49

MEELDETULETUS TAOTLEJALE: PRIA I VOOR 2013

PRIA võtab järgmisi projektitaotlusi vastu 05.03 - 19.03.2013

Projektitaotlused tuleb eelnevalt esitada hindamiseks Vörtsjärve Kalanduspiirkond MTÜ-le hiljemalt 27.02.2012

Taotlused tuleb eelnevalt saata elektrooniliselt e-mailile jaanika@vortsjarv.ee. Taotlused läbivad vormilise eelkontrolli ja edastatakse hindamiskomisjonile. Lõplikult vormistatud taotlused tuleb edastada paber kandjal Vörtsjärve külastuskeskusesse (lahtiolekuajad T-R, 10.00-16.00) või postiaadressile Kruusa 15, Elva 61503, Tartumaa.

TEGEVUSSUUNDADE FINANTSIDE JÄÄK

FINANTSIDE JÄÄK SEISUGA 13.12.12.

Kalasadamate ja lossimiskohtade uuendamine - 0 EUR

Kalandustoodete töötlemine ja otseturustamine - 0 EUR

Kalandusega seotud turismi arendamine ja rannakülade taaselustamine - 0 EUR

Tegevuste mitmekesistamine – 16 013, 27 EUR

Koolitustegevused – 0 EUR

TEADE

Alates 1. jaanuarist 2013 kehtib uus Põllumajandusministeeriumi määrus, millega kaasnevad muudatused abikõlbulike kulude osas.

Uus määrus ja abikõlbulike kulude tabel on leitav MTÜ Vörtsjärve Kalanduspiirkond kodulehelt: <http://www.vortskalandus.ee/projektitaotlused/>

MTÜ VÕRTSJÄRVE KALANDUSPIIRKOND LIIKMETE ÜLDKOOSOLEK

Anname teada, et **05. märtsil 2013.a.** toimub MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond liikmete üldkoosolek.

Kavas Võrtsjärve kalandupiirkonna strateegia muudatused, sh lisarahastuse jagamine tegevussuundade vahel; MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond põhikirja muutmine; projektitoetuste hindamiskomisjoni liikmete valimine ja kinnitamine, muud kohalalgatatud küsimused.

Üldkoosolek toimub Jõesuus, **Võrtsjärve külustuskeskuses kell 11.00.**

Jooksev info projektide taotlemise kohta MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkonna kodulehel:

<http://www.vortskalandus.ee/projektitaotlused/>

KALANDUSE TEABEKESKUS: ILMUS AASTARAAMAT "EESTI KALAMAJANDUS 2011"

Valminud on aastaraamat "Eesti kalamajandus 2011", mis käsitleb Eesti kalanduse olukorda 2011. aastal ning peamisi arengusuundi.

Sellesse raamatusse on koondatud andmed, mis iseloomustavad Eesti kalamajandust aastal 2011. Põhirõhk on pandud võrdlusele 2010. aastaga. Varasema ajaga kõrvutatakse andmeid pisut vähem, sest mullu ilmunud kogumikus "Eesti kalamajandus 2010" anti ülevaade muu hulgas just vahepeal kajastamata jäänud aastatest. Küll aga on püütud tabelites ja graafikutes säilitada varasemate aastate andmeid, sest eelmine kogumik ei pruugi kõigile huvitatutele enam kättesaadav olla.

Raamat on mõeldud kõigile, kes soovivad saada ülevaadet Eesti kalanduse seisundist – kalavaru olukord, püüginahud, kasutatud toetused jm. Käsitletakse kaugpüüki, Läänemere traalpüüki,

Läänemere rannakalandust, Peipsi- ja Võrtsjärve kalapüüki, aga ka harrastuspüüki ja vesiviljelust. Ülevaade on antud ka kalandustoetustest ning mahukamatest teadusprojektidest.

Nagu eelnevatel aastatel, ei olnud ka 2011. aastal tingimused meie kaluritele soodsad. Peamiste traalpüügi objektide – kilu ja räime – kvoodid langetati kalavarude üldise vähenemise tõttu viimaste aastate madalaimale tasemele. Kilu kvoot oli kõigest 36 734 tonni, mis on ligi neljandiku võrra vähem kui aasta varem, ja räime kvoot koos rannapüügiga 27 978 tonni. Mõningal määral korvas saagi vähenemist kala kokkuostuhindade tõus, kuid teisalt kasvasid kütuse-, energia- ja tööjõukulutused. Kõige selle taustal tuleb anda au Eesti kalapüüdjatele, kes jätkavad raskuste kiuste sel traditsioonilisel tegevusalal ja kui meie endi kalavarudest ei piisa, siis ostavad osa põhjanaabrite kvoodist.

Ka rannakalanduses, mille peamine tulu põhines endiselt kolmel kalaliigil – ahvenal, räimel ja kohal –, on üha vähem kalureid, kes suudavad end ära elatada üksnes kalapüügist. Aina tihemini tuleb otsida viise, kuidas püütud saagile lisandväärtust anda, ja leida traditsioonilisele kalapüügile kõrvaltegevust.

Rasketele aegadele vaatamata suutsid Eesti kalatööstuse ettevõtted oma kogumüügitulu suurendada ja enamik tööstusi lõpetas majandusaasta kasumiga. Optimismi suurendab ka asjaolu, et üle mitme aasta kasvas 2011. aastal taas kala töötlevate ettevõtete arv.

Kui 2010. aasta kuum suvi oli paljudele Eesti kalakasvandustele katastroofiline, siis 2011. aasta kujunes taasalustamise ajaks. Seega lükkub strateegilise eesmärgina püstitatud kvantitatiivne arenguhüpe toodangumahuks veelgi kaugemale tulevikku. Samal ajal nüüdisajastatakse Euroopa Kalandusfondi toetuste ja kohalike investeeringute abil pidevalt vesiviljelusettevõtteid ning rajatakse nii läbivoolul kui ka vee korduvkasutusel põhinevaid kalakasvandusi. Seega peaks ka toodangumaht suurenema hakkama.

Trükis aitab saada ülevaate Eestile läbi aegade nii tähtsa ja omase kalamajanduse seisukorrast aastal 2011 ja süvendab lugejas austust inimeste vastu, kes teenivad selles sektoris oma igapäevast rasket leiba.

Aastaraamatuid "Eesti kalamajandus 2011" ja "Eesti kalamajandus 2010" on võimalik tellida kalanduse teabekeskusest (kalateave@ut.ee, telefon: 5308 3650). Aastaraamatud on huvilistele tasuta.

"Eesti kalamajandus 2011" tõlgitakse ka inglise keelde.

Allikas: Kalanduse teabekeskus, Toomas Armulik

EESTI MÜÜB ODAVA KALA VÄLJA JA OSTAB KALLIMA SISSE

Lõviosa Eestis püütud kalast müüakse välismaale ning eestimaalaste toidulauale tuuakse asemele kaks korda kallimat kraami.

Eesti vetest püütakse ligi 80 000 tonni kala aastas, kuid enamik sellest veetakse välja. Eesti inimesed söövad heal juhul ära 15 000 tonni kala ehk 10,5 kg inimese kohta, kusjuures priske osa sellest on importkala.

Mullu toodi sisse üle 40 000 tonni kala ja kalatooteid.

“Niisugune fenomen on selgitatav sellega, et osa imporditud kalast saab Eestis lisandväärtuse ja seejärel eksporditakse,” selgitab põllumajandusministeeriumi kalamajandusosakonna juhataja Ain Soome Maablogis, lisades, et sisse ostetakse kallimat kala, kui siit eksporditakse.

Erich Saaremaa soetas eurotoetuste abil külmutuskambriga auto, see hoiab kala kauem värskena.
Foto: Raivo Tasso

Üle 90% Eestis püütavast kalast moodustab kilu ja räim, millest põhiosa müüakse Venemaale ja Ukrainasse. Kilu ja räim on aga odavamad kui sisse toodav punane kala – lõhe ja forell.

“Meie keti näitel võib öelda, et kliendid eelistavad punast. Valge kala moodustas mullu vaid kaheksa protsenti kogu värsket kala müügist,” ütleb Selveri avalike suhete juht Annika Vilu.

Mullu Selverites müüdud valgest kalast moodustas kodumaine 56% ja punasest oli eestimaine 21%.

Konkurentsilt kõige rohkem armastatakse jahutatud lõhet – seda osteti Selveritest üle 300 tonni. Värsket jahutatud räime osteti vaid veidi üle viie tonni. Kodumaiste kalade esireas on forell, räim, lest ja karpkala.

Piiri taha lihtsam müüa

Eesti Konjunktuuriinstituudi uuringust selgus, et mida suurem pood, seda parem kalatoodete valik. Kusjuures väiksemates ja ka maapoodides värsket kala ei pakutagi.

Turgudel oli värsket kala, sealhulgas Eesti vetest püütud valik kõige laiem ja hinnad tunduvalt soodsamad kui poodides. Eriti kehtis see Eesti vete kalade kohta, mis kauplustes suhteliselt kallid (koha, ahven, haug, angerjas, tursk).

Lõhel ja forellil olid hinnavahed kaupluse ja turu vahel väiksemad. “Kodumaist kvaliteetkala on lettidele keeruline leida, sest paljud meie kalamehed ei suuda tagada külmaahelat, mis on eelduseks super- ja hüpermarketite lettidele pääsemiseks,” nendib Vilu.

Peipsi ääres kala püüdmise ja töötlemisega tegeleva OÜ Latikas juhataja Margus Narusing väidab aga, et kohalikesse poekettidesse on tunduvalt keerulisem kala müüa kui Lätti.

Nemad müüvadki pea poole oma kaubast Riiga, peamiselt Rimi ketti. “Seal on lihtsam asju ajada kui Eestis,” põhjendab mees.

Kodumaal jõuab müüki kolmandik OÜ Latika saagist – oma kaupluse Mehikoormas ja Tartu, Põlva ning Röpina Konsumitesse. Lisaks viiakse marinaadis ja suitsukala tellimuste alusel otse sööjatele nii Tartusse kui nüüd ka Tallinna. Selle töö jaoks on neil kaks bussi, millest üks on eurotoetuste abil ostetud.

Sügisel on plaan euroraha abil veel üks buss soetada, et kaubaringe laiendada.

Lisaks räimele ja kilule müüakse ka suur osa Eesti siseveekogudest püütud ahvenast fileena Euroopasse.

“Saksamaal, Šveitsis ja Prantsusmaal makstakse ahvenafilee eest väga head hinda, nii et need, kellel fileerimisvõimalused olemas, saavad kala ära,” ütleb kala töötlemise ja müügi tegeleva M.V.Wool omanik ja juhataja Mati Vetevool.

M.V.Wool on mageveekala lausa Soomest sisse toonud, kuna seda Eestis ei jätku.

Peamiselt toovad nad sisse siiski forelli ja lõhet, millest osa müüakse pärast soolamist ja suitsutamist taas piiri taha. Kolm neljandikku punasest importkalast läheb aga siinsele turule ja on ostjate poolt kohalikust kalast eelistatum.

“Ega Eesti haug ei ole odavam kui Norra lõhe ja ka kvaliteet on lõhel parem,” märgib Vetevool. Pealegi oli lõhe vanasti valgest kalast mitukümmend korda kallim, ja kui nüüd on hind võrdne või odavam, siis süüaksegi seda.

“Kui tahame õpetada oma lapsi kala sööma, siis peab neile suhu jõudma ilma luudeta kala,” toob mees välja veel ühe punase kala plussi. Kui lõhe ja forell on lastele suupäraseks muutunud, küll nad siis jõuavad ka kohaliku haugi, ahvena ja kohani.

“Me müüsimme lõppenud aastal varasemast kolm-neli korda rohkem kohalikku kala,” nendib Mati Vetevool. “Eesti kala oli lihtsalt rohkem kättesaadav.”

Nemad saavad kohaliku kala Võrtsjärve ääres ja Pärnu kandis tegutsevatelt kokkuostjatelt ning töötlevad siis seda. Näiteks osade liikide puhul tuleb kalu enne müüki saatmist vähemalt ööpäevaks –18 kraadi juures külmutada, et hukkuksid võimalikud parasiidid. Enamasti jõuab aga veest välja tõmmatud kala järgmisel päeval juba roogituna polettidele.

Kala säilitamis- ja transporditingimuste tagamisele on kaasa aidanud kalandusvaldkonnale mõeldud eurotoetused.

Ikka need seadused jalus!

MTÜ Peipsi Kalanduspiirkonna Arendajate Kogu on üks kaheksast Eesti kalanduse tegevusgrupist. Just lõppes neil järjekordne taotluste vastuvõtt ja see oli arvatust rohkearvulisem.

“Külmutusautod ja külmkambrid on popimad asjad, mille jaoks toetust küsitakse,” räägib tegevjuht Kersti Oja Peipsi kalurite soovidest. Sarnane on olukord ka Võrtsjärve ääres.

Erich Saaremaa soetas aasta eest toetuse abil jahutusseadmetega kaubiku. “Soovitan seda kõigile kalameestele,” on ta rahul.

Varem juhtus, et kuumal päeval oli kala 7 km kauguselt Võrtsjärvelt koju jõudmise ajaks halvaks läinud, nüüd aga on kvaliteet ja hoiustamistingimused tagatud. Lisaks on kaubikuga hea saaki Võrru kalapoodi ja ka laatadele müüki viia.

Hinge ajab täis vaid see, et kui Euroopa Liit toetab otseturustust, et tarbijad saaksid võimalikult odavalt kala kätte, siis Eesti riik loobib oma seadustega kaluritele kõikaid kodaratesse.

Näiteks ei tohi eraisikule ööpäevas rohkem kui 19.20 euro eest värsket kala müüa.

Lisaks ei tohi kalur üle 100 kg päevas värsket kala inimestele müüa. “Selleks et kohalik kala jõuaks rohkem siinsete inimeste toidulauale, tuleb alustada Eesti seaduste muutmisest,” on mees veendunud.

Kalurite oma poekett

Põllumajandusministeeriumis ringleb mitmeid mõtteid, kuidas kala lühemat teed mööda sõojateni jõuaks.

Praegu uuritakse kalandusgruppide kaudu kalurite arvamust internetiportaali kohta, kust inimesed saaksid infot, kus ja millal värsket kala või ka kalatooteid müügiks pakutakse.

Lisaks plaanitakse kalamajandusosakonna juhataja Ain Soome sõnul kaasa aidata nii kala väikekäitlemisele, logistikale (väikesed külmutusega autod) kui turustamisele (mobiilsed müügikohad, toitlustusettevõtted).

Tahetakse toetada ka seda, et kalandusgruppidesse koondunud kalurid saaksid saaki ühiselt turustada.

Peipsi kalurid mõlgutavadki mõtet teha ühiselt kalapoodide kett, mis kataks järve lähedusse jäävad suuremad linnad nagu Tartu, Jõgeva, Jõhvi ja Narva.

Allikas: [Maaleht](#)

KESKKONNAINSPEKTSIOON REFORMIB JUHTIMIST JA TÕSTAB INSPEKTORITE PALKA, AVATI VASTSELT RENOVEERITUD KIVILÖPPE KORDON

Keskkonnainspektsioon korraldab tõhusama järelevalve ja efektiivsema juhtimise tagamiseks ringi oma juhtimistasandid. Alates märtsi keskpaigast alluvad järelevalve korraldamisel maakondlikud bürood koos järelevalvet teostavate inspektoritega otse inspektsiooni keskusele.

Praegu vahendab Keskkonnainspektsiooni keskust ja maakondlikke struktuuriüksusi regionaalne

tasand. Ühe vahelüli kaotamine võimaldab järelevalvet ja selle juhtimist selgemalt korraldada. Praeguse nelja regiooni jagatud 11 büroo asemel jätkab Keskkonnainspeksioonis tööd 15 maakondlikku bürood.

Keskkonnaminister Keit Pentus-Rosimannus ütles allkirjastatud reformi kommenteerides, et järelevalve tõhusamaks muutmine ja looduses tehtavate pahategude ärahoidmine on Keskkonnaministeeriumi jaoks prioriteet. "Keskkonnainspeksiooni peadirektori ettevalmistatud ümberkorraldus ja ministeeriumi poolt eraldatud lisaraha võimaldab muule lisaks tõsta inspektorite palka keskmiselt ligi 10%. Nõuame inspektoritelt häid tulemusi ja tahame, et tööd teeksid riigi poolt hästi motiveeritud inspektorid," selgitas keskkonnaminister.

Keskkonnainspeksiooni peadirektor Peeter Volkov selgitas ümberkorraldusi kommenteerides, et muudatus võimaldab ühtset lähenemist kõigi 15 maakonna suhtes ning paindlikumat ressursikasutust Keskkonnainspeksioonis tervikuna. "Väheneb juhtimistasandite ja juhtide arv ning ühtlustub keskkonnajärelevalve valdkondlik koordineerimine," täpsustas Volkov.

Praegune struktuur kehtis alates 2008. aastast.

Keskkonnainspeksioon on Keskkonnaministeeriumi valitsemisalas olev riigiasutus, mis koordineerib ja teostab järelevalvet looduskeskkonna ja -varade kasutamise üle, kohaldades seaduses ettenähtud juhtudel riikliku sunni vahendeid. Keskkonnainspeksioon menetleb nii keskkonnavalaseid väärtegusid kui ka keskkonnakuritegusid. Keskkonnainspeksioon teeb järelevalvet ja menetleb õigusrikkumisi kõigis keskkonnakaitse valdkondades.

30. jaanuaril avati Viljandimaal Tarvastu vallas vastset renoveeritud Kivilõppe kordon, mis on keskkonnajärelevalve seisukohalt oluline tugipunkt Võrtsjärve ääres. Seal on võimalik järvel toimival silma peal hoida ja rikkumiste korral operatiivselt reageerida. Hoonet võib nimetada keskkonnajärelevalve operatiivjuhtimis- ja koolituskeskuseks, sest edaspidi on seal plaanis ka koolitusi läbi viia.

Tegemist on endise nõukogudeaegse Kivilõppe kalakaitsekordoniga, mis ühel hetkel oli juba sedavõrd amortiseerunud, et vajas põhjalikku rekonstrueerimist. Nüüd on hoone Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Keskkonnainvesteeringute Keskuse toel läbinud täieliku uuenduse. Samuti on vana paadikuuri asemel uus kõrvalhoone, kus hoiatakse järelevalveks vajalikku tehnikat - paate, lumesaane jm.

Projekti maksumus oli pisut üle 400 tuhande euro.

Allikas: Keskkonnainspeksioon www.kki.ee

EELNÕUDE INFOSÜSTEEM: 2013. AASTAL KALANDUSTURU KORRALDAMISEKS ANTAVAD RIIKLIKUD ARENGUTOETUSED

Põllumajandusministeerium on esitanud kooskõlastamiseks põllumajandusministri määruse eelnõu "2013. aastal kalandusturu korraldamiseks antavad riiklikud arengutoetused".

Määruse eelnõu eesmärgiks on määrata kindlaks 2013. aastal kalandusturu korraldamiseks antavate riiklike arengutoetuste liigid.

Põllumajandusminister kehtestab määrusega 2013. aastal järgmiste kalanduse riiklike arengutoetuste andmise:

- koolitustoetus;
- praktikatoetus;
- tootjaorganisatsiooni tegevuse alustamise toetus.

Intressitoetust 2013. aastal ei anta.

Nõuandetoetust ei ole rakendatud varasematel aastatel ega plaanita rakendada ka 2013. aastal, kuna selleks puuduvad asjaomased atesteeritud kalanduskonsulendid, kes saaksid kalandussektorit nõustada.

Määruse jõustumine annab kalandustoodete tootjale või töötlejale võimaluse taotleda 2013. aastal koolitus-, praktika- ja tootjaorganisatsiooni tegevuse alustamise toetust.

LAHTINE VÕISTLUS TALVISES KALAPÜÜGIS „VÕRTSJÄRVE KARIKAS 2013“

Toimumise aeg: Laupäev, 2. veebruar 2013.a. 09.30 - 10.30 registreerimine

Koht: Võrtsjärv, Limnoloogiakeskus

Võistluse eesmärk: Populariseerida kalastamist kui aktiivset tegevust värskes õhus ning soodustada kalastajate vahelist suhtlemist.

Kogunemiskoht: Limnoloogiakeskuse parkla

Täpsem info: www.kalastusinfo.ee, lekk@kalastusinfo.ee, tel. 5218589 Lea Saar

TARTU TAHAB AVADA JÕEKALDAID KALASTAJAILE

Harrastuskalastajatele paremate tingimuste loomiseks saab Tartu linn keskkonnainvesteeringute keskuselt toetust 43 751 eurot.

Linnavalitsuse teatel on järgneva kahe aasta jooksul kavas korrastada Emajõe äärne kallasrada lhaste luhal ning ehitada jõele kaks kalapüügiplatvormi.

Abilinnapea Raimond Tamme kinnitusel on linna kaugem eesmärk see, et Emajõe kaldad oleksid kogu linna ulatuses korrastatud ning avatud jalakäijatele, jalgratturitele ja tervisesportlastele.

Esimese sammuna on soov korrastada populaarne kalastamispaik lhaste luha servas, mis on seni täies pikkuses suhteliselt raskesti läbitav. «Linlased saavad juurde ühe kauni jõeäärse puhkeala, mis piirneb Natura looduskaitsealaga ja sobib kindlasti väga hästi kõigile loodusenaustijale,» leidis Tamm.

Järgneva kahe aasta jooksul on kavas korrastada jõeäärne ala Vana-lhastest kuni Sõpruse sillani. Maha võetakse võsa, kraavikohtadesse pannakse purded ja kallasrajale paigaldatakse 20 istepinki.

Üles pannakse infostendid, mis tutvustavad Emajõe bioloogilist mitmekesisust ja harrastuskalastuse reegleid. Emajõeale rajatakse ka kaks kalapüügiplatvormi, mida saab vajadusel kasutada kalapaatide sildumiseks. Üks platvorm tuleb Supilinna, teine Jõe keskuse juurde.

Allikas: [Tartu Postimees](#)

MTÜ VÕRTSJÄRVE KALANDUSPIIRKOND KUULUTAS VÄLJA RIIGIHANKE KLAASANGERJA ASUSTAMISEKS.

Riigihangete registris avaldati 15.01.2013 sellekohane järgmine teade:

Hanketeade (TV02) hanke 139970, "Klaasangerja (Anguilla Anguilla) müük ja transport Eestisse" kohta.

Hankedokumentatsioon on alla laetav ka aadressil

http://pics.vortskalandus.ee/uploads/HD_angerja_asustamine_2013.pdf

KOGUKONNAS UUTE TURISMITOODETE JA PAKETTIDE VÄLJATÖÖTAMISE JA ARENDAMISE KOOLITUS

Võrtsjärve Sihtasutus korraldab Interreg IVA poolt rahastatud COMCOT projekti raames Kogukonnas uute turismitoodete ja pakettide väljatöötamise ja arendamise koolituse (Developing new products and tourist packages). Koolituse kuupäev 4. veebruar 2013.a. **Koolitusel osalemine on tasuta.**

Palume registreeruda kiiremas korras emailile maret@vortsjarv.ee või telefonil 52 75 630. Täpsem info [KUTSEL](#).

KOOLITUS: KLIENDISUHTLUSE, MARSRUUDIPLANEERIMISE JA TURISMIGRUPI JUHTIMISE ÕPIKODA

Võrtsjärve Sihtasutus korraldab Interreg IVA poolt rahastatud COMCOT projekti raames: Kliendisuhtluse, marsruudiplaneerimise ja turismigrupi juhtimise õpikoja (2 päeva). **Koolitusel osalemine on tasuta.**

Koolituste kuupäevad ja kellaajad: 8. veebruar 2013.a., algusega kell 11.00 ning teine, õpitu kinnistamiseks planeeritud praktiline päev lepitakse osavõtjate vahel eraldi kokku.

Palume registreeruda kiiremas korras e-mailile maret@vortsjarv.ee või telefonil 52 75 630. Täpsem info [FAILIS](#).

MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond

Elektroonilise kuukirja väljaandja:

MTÜ Võrtsjärve Kalanduspiirkond

Viljandi maakond

Kolga-Jaani vald, Vaibla küla

Rannu-Jõesuu 70314

www.vortskalandus.ee

+372 529 8561

jaanika@vortsjarv.ee

Toimetaja:

Madis Kaljuvee

madis.kaljuvee@gmail.com

Tegevjuhi assistent